

BIJLAGE BIJ BRIEF AAN DE RAAD

(de hierin genoemde bijlagen zijn afzonderlijk genummerd van 1 t/m 8)

Aanwijsbesluit gemeentelijke monumenten(-light), juni 2015

1. Inleiding

Op 22 april 2014 hebben wij in het kader van de herziening van het bestemmingsplan Binnenstad besloten het welstandskader voor dit gebied aan te passen en een lijst van 243 panden in de binnenstad te beschermen als gemeentelijk monument-light. Over laatstgenoemde gaat deze nota.

De monument-light bescherming betreft de bescherming van een pand als gemeentelijk monument, maar dan alleen op onderdelen. Vanwege de wens om enerzijds de beeldkwaliteit in het openbare gebied in de binnenstad beter te beschermen en anderzijds bouwhistorisch waardevolle (dikwijls middeleeuwse) onderdelen van panden, hebben wij besloten uiteindelijk 248 panden als gemeentelijk monument aan te wijzen. Dit betreft bij 215 panden het exterieur aan de zijde van de openbare ruimte. In een aantal gevallen komen daar nog enkele bouwhistorisch waardevolle onderdelen bij. In 33 gevallen bleek dat er in het pand nog zo veel van bouwhistorische waarde aanwezig is, dat deze panden in hun geheel als gemeentelijk monument worden beschermd. Onder punt 2 gaan we nader in op het project bouwhistorische verkenningen binnenstad en de relatie met de aardbevingen.

Onder punt 8 benoemen we tot slot nog een aantal administratieve tekortkomingen uit het verleden die gecorrigeerd moeten worden vanwege de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB).

2. Chronologisch overzicht, aantallen monumenten, bouwhistorie en aardbevingen

1961 Eerste Monumentenwet ingevoerd; in de gemeente Groningen worden dan ruim 300 gebouwen (daterend van vóór 1850) op grond hiervan beschermd.

1989 Nieuwe Monumentenwet: decentralisatie van de monumentenzorg naar de gemeenten en start van rijks-project inventarisatie en selectie bouwkunst uit de periode 1850 - 1940.

1994 Aanwijzing van ca 300 gebouwen uit periode 1850-1940. De inventarisatie en selectie is indertijd door de gemeente Groningen zelf uitgevoerd.

1995 Monumentennota 'Van ethiek naar strategie, 3^e nota monumenten gemeente Groningen'

1996 Vaststelling gemeentelijk Kanjerplan door raad, t.b.v. revitalisering/herbestemming van selectie van 30 uit ruim 80 genomineerde kanjers uit de periode 1850 – 1940 (RUG-laboratoria, kerken, scholen e.d.). Later is het aantal onder handen te nemen kanjers nog twee maal uitgebreid tot in totaal 50 gebouwen.

2002 Opdracht van de raad om aanvullende inventarisaties te doen naar cultuurhistorische waarden t.b.v. de cultuurwaardenkaart (zie www.Groningen.nl/monumenten), kort daarna o.a. onderzoek naar middeleeuwse casco's binnenstad en boerderijen opgestart. Met de inventarisatie naoorlogse architectuur en stedenbouw was in 1998 reeds een begin gemaakt.

- 2004 Aanwijzing 75 naoorlogse gemeentelijke monumenten. Geconfronteerd met het probleem dat in de periode van aankondiging aan eigenaar tot feitelijke bescherming, cultuurhistorische waarden bij een aantal panden zijn vernield, is toen besloten de z.g. "voorbescherming" (vgl Monumentenwet) in de verordening op te nemen.
- 2005 Naar aanleiding van een aantal opvallende sloopinitiatieven in de binnenstad ontstond een discussie in college en raad over het niet beschermd zijn van individuele panden in de beschermde stadsgezichten, met als uitkomst de opdracht om uit de inventarisaties een selectie te maken t.b.v. de aanwijzing van ca 300 gemeentelijke monumenten.
- 2006 Voorbescherming oude casco's binnenstad (ca 150), boerderijen (ca 30), nog niet beschermde gemeentelijke kanjers (ca 20) en archeologische sites (ca 20).
- 2007 Voorbescherming panden uit periode 1850 – 1940; dit betreft grotendeels een groep panden die overbleef na de rijksaanwijzing in 1994.
- 2008 Definitieve aanwijzing oude casco's binnenstad, boerderijen en archeologische sites (in totaal 199).
- 2010 Definitieve aanwijzing van 150 gebouwen uit periode 1850 - 1940 inclusief de kanjers en nog enkele boerderijen, binnenstadscasco's en naoorlogse gebouwen.
- 2015 Na nog enkele incidentele aanwijzingen van zowel rijks- als gemeentelijke monumenten in de periode tot aan deze aanwijzronde kwam het aantal monumenten in de gemeente daarmee in totaal uit op:
- 636 van rijkswege beschermde monumenten
 - 527 gemeentelijke monumenten
 - 32 van rijkswege beschermde archeologische monumenten
 - 22 archeologische gemeentelijke monumenten

Met een totaal van 1163 gebouwde monumenten (RM en GM samen) nam Groningen in Nederland een positie in tussen Deventer (1176) en Gouda (1154). Na deze aanwijzing staat Groningen, met 1411 monumenten tussen Arnhem (1479) en Deventer (1176).

Bouwhistorische verkenningen binnenstad

In 2003 is onze bouwhistoricus begonnen met het project bouwhistorische verkenningen binnenstad. De bedoeling hiervan was om onbekende en merendeels niet direct zichtbare middeleeuwse en 17e/18e eeuwse bebouwing op te sporen. Veel ogenschijnlijk 19e eeuwse panden in de binnenstad bevatten namelijk veel oudere onderdelen. Meestal betreft dat zijgevels en balklagen, maar in een aantal gevallen ook kapconstructies, achtergevels en kelders. Bij de start van het project was op grond van uiterlijke kenmerken geschat dat in de binnenstad ongeveer 1150 panden in aanleg ouder dan 1830 zouden zijn. Dat jaartal is gekozen vanwege de in die tijd gemaakte zogenaamde Kadastrale Minuut, de eerste zorgvuldige opmeting van de plattegrond van panden en percelen ten behoeve van het Kadaster. In 2008 zijn de op dat moment bekende belangrijkste 150 bouwhistorisch waardevolle casco's als gemeentelijk monument beschermd.

Aanvankelijk was het idee dat we met het verkennen van de eerder genoemde 1150 gebouwen 'klaar' zouden zijn. Werkenderwijs is echter gebleken dat deze groep groter is (1218). Tevens is gebleken dat er daarnaast nog een groep panden bestaat die op grond van kaartvergelijking ook hiertoe ook zou kunnen behoren (527). Vaak zijn de oude onderdelen achter latere voorzetwanden en verlaagde plafonds geheel weg getimmerd en dus pas zichtbaar bij een verbouwing. Tellen we deze groep panden op bij de eerste groep, dan komen we in totaal op 1745 panden die verkend moeten worden. Op 1/1 2015 waren er daarvan 652 compleet voltooid en 162 zijn reeds verkend (rapporten in de pijplijn). De definitieve rapporten van de verkenningen zijn te raadplegen op onze Cultuurhistorische Waarden Kaart (CWK, zie Groningen.nl/monumenten)

Omdat het totaal overzicht nog ontbreekt is dit opnieuw een tussenstand. We hebben de indruk dat we de belangrijkste (meest complete) middeleeuwse casco's inmiddels in beeld hebben. Toch stuiten we telkens nog weer op nieuwe verrassingen, zoals de 13e eeuwse nissengevel van Oosterstraat 3, die in deze aanwijstronde wordt meegenomen. Burgerlijke bouwkunst uit deze periode is in Nederland buitengewoon zeldzaam. Groningen is met een 60-tal casco's uit de 13e en 14e eeuw in dat opzicht uniek! Ter vergelijking: de oudste huizen in Amsterdam dateren van 2 eeuwen later.

Aardbevingen

In de erfgoedwereld bestaan grote zorgen, niet alleen over de schade die de bevingen aan het erfgoed (kunnen) toebrengen, maar ook over de nog in te voeren veiligheidsnormen voor bestaande bouw. Omdat geen enkel gebouw in Nederland is gebouwd om (dynamische) bevingskrachten op te kunnen vangen, zullen vrijwel alle gebouwen 'versterkt' moeten worden. Voor zover dit bij monumenten al mogelijk is zonder de cultuurhistorische waarden ernstig te beschadigen, zal dit bij alle andere karakteristieke panden tot verminking en ingrijpend verlies van beeldkwaliteit leiden. In veel gevallen zal 'versterken' bovendien zo kostbaar blijken te zijn, dat de gebouwen total loss verklaard moeten worden omdat sloop-nieuwbouw veel goedkoper is. De gevolgen van e.e.a. zijn nog niet te overzien. Beschermd monumenten zijn vermoedelijk de enige gebouwen waarvoor in de nieuwe veiligheidsregeling uitzonderingen gemaakt kunnen worden.

3. Wat is er sinds het besluit van 22 april 2014 om 243 panden als gemeentelijk monumenten-light aan te wijzen gebeurd?

- De panden op de groslijst zijn nader onderzocht en hiervan zijn redengevende omschrijvingen opgesteld (bijlage 4). Daarbij zijn werkenderwijs enerzijds 8 panden om inhoudelijke redenen alsnog afgefallen en anderzijds 7 nieuwe panden aan de lijst toegevoegd. Ook is op inhoudelijke gronden een duidelijke 'knip' gemaakt tussen GM-light (215) en GM (33). Het rekenkundig verschil ($243 - 8 + 7 = 242$ en niet 248), is het gevolg van een wijziging in het tellen van de panden. Aanvankelijk was een groep panden als één geteld, deze zijn nu individueel geteld.
- Eigenaren zijn schriftelijk op hoogte gebracht van het voornemen om hun onroerend goed aan te wijzen als gemeentelijk monument(-light). Daarbij zijn ze geïnformeerd over de procedure, de rechten en plichten behorende bij een gemeentelijk monument en de wijze waarop ze hun zienswijze konden geven. Tevens is hen daarbij de (concept)redengevende omschrijving toegezonden met het verzoek daar desgewenst op te reageren. Op de dag van ontvangst van de brief is (op grond van de Erfgoedverordening) de voorbescherming in werking getreden.
- Eigenaren zijn ook uitgenodigd voor een gesprek met de senior Erfgoed over de voorgenomen aanwijzing van hun pand. Van deze mogelijkheid hebben slechts een 10-tal eigenaren gebruik gemaakt. Het waren open en informatieve gesprekken, waarin zowel algemene uitleg is gegeven, als meer specifiek m.b.t. een bepaald pand vragen konden worden beantwoord.
- De Monumentencommissie heeft zich in haar vergadering van 27 mei 2015 gebogen over de voorgenomen aanwijzing van gemeentelijke monumenten(-light), met als conclusie in haar advies dd. 5 juni 2015 (bijlage 3) dat zij positief adviseert met betrekking tot de aanwijzing van de voorgestelde panden (zie ook punt 5).
- Op 3 juni 2015 hebben we een informatieavond georganiseerd. Hiervoor zijn alle eigenaren schriftelijk uitgenodigd. Er waren ca 40 personen aanwezig en er heerste op de

avond een positief kritische stemming. Er werd gevraagd waarom niet óók de interieuren werden beschermd en wanneer de volgende aanwysronde komt, omdat er veel monumentale waarden verloren gaan. Het verslag van de avond is aan alle aanwezigen toegestuurd en als bijlage 2A bij gevoegd. Voor zover niet in het verslag reeds beantwoord, gaan wij in deze nota onder punt 7 nog in op door eigenaren naar voren gebrachte punten.

- Er zijn in totaal 16 schriftelijke zienswijzen ingediend, waaronder ook positieve. De ingediende zienswijzen, alsmede onze (concept)reacties hierop zijn als bijlage 2B toegevoegd. In twee gevallen heeft de eigenaar ons naar aanleiding van de brief over het voornemen tot aanwijzing zelfs gevraagd niet alleen het exterieur te beschermen, maar het gehele pand!

4. Gemeentelijke panden

Er zitten geen gemeentelijke panden in de aanwijzing. Wel is in een aantal gevallen sprake van een opstal op grond in erfpacht van de gemeente. Een en ander is gemeentelijk intern kortgesloten en vormt geen probleem.

5. Opmerkingen van de Monumentencommissie met onze reactie daarop

Bij haar positieve advies over de voorgenomen aanwijzing heeft de commissie nog enkele opmerkingen geplaatst:

- De commissie heeft haar waardering geuit voor 'de zorgvuldige opzet en de uitgebreide onderbouwing'. Zij vervolgt met 'de kennis en expertise die wordt ingezet is zeer gedegen, zoals we van de gemeente Groningen op het gebied van cultureel erfgoed gewend zijn'.
- De commissie vindt de onderbouwing om in een aantal gevallen het gehele pand aan te wijzen als gemeentelijk monument 'helder en overtuigend'.
- De commissie adviseert 'de ingezette consequente opbouw van de aanwijzingsteksten [...] te vervolmaken bijvoorbeeld als het gaat om de benoeming van hekwerken, dakpantypen en kenmerkend voegwerk gaat'. *Wij hebben de (concept)redengevende omschrijvingen dienaangaande zo goed mogelijk aangepast.*
- De commissie adviseert de individuele redengevende beschrijvingen te dateren. *Wij nemen dit advies over en dateren de redegevende omschrijvingen op de dag van het collegebesluit, 30 juni 2015.*
- De commissie adviseert nog een pand toe te voegen aan de voordracht: Voor Het Voormalig Klein Poortje 1 + 4. Dit vanwege haar vergelijkbare stedenbouwkundige situering met het wel in de voordracht opgenomen vrij staande pand Brugstraat 34. *Omdat voorgesteld pand in tegenstelling tot Brugstraat 34 niet binnen het plangebied van het Bestemmingsplan Binnenstad valt, hebben we hier vooralsnog van afgezien. Immers, dan zijn er nog zoveel meer panden die voor bescherming in aanmerking komen. Wij zien dit advies van de commissie daarom als een aansporing om ook buiten de Diepenring panden te inventariseren ten behoeve van een monument-light bescherming.*

6. Samenvatting van de belangrijkste tegenwerpingen met daarop onze reactie (zie voor specifieke beantwoording per zienswijze bijlage 2B)

- *Aanwijzing leidt tot beperking van ongehinderd gebruik en bureaucratische rompslomp e.d.*

Reactie: De beschermde status van een object betekent niet dat er er niets meer aan mag worden veranderd. Via het vergunningstelsel kunnen bouwkundige en bestemmingswijzigingen worden aangevraagd. Daarbij worden de belangen van de betrokkene gewogen tegen het instandhoudingsbelang van het monument. Aan de vergunningverleningsprocedures zijn geen onredelijke termijnen verbonden. De aanvraag monumentenvergunning loopt parallel met de bouwaanvraag en kost in principe niet meer tijd. Tevens worden er voor de monumentenvergunning geen extra leges geheven. Er is voldoende jurisprudentie op grond waarvan in te dienen bezwaren in deze kunnen worden weerlegd.

- *Aanwijzing werkt waardebeperkend; pand wordt moeilijker verkoopbaar e.d.*

Reactie: Uit een onafhankelijk onderzoek in de gemeente Arnhem, met de titel 'Monument en Rendement, de invloed van de monumentenstatus op de waarde van een woning' (maart 2004, zie bijlage 8), blijkt dat de aanwijzing als gemeentelijk monument waardedrukkend noch waardeverhogend werkt (Dit i.t.t. de aanwijzing tot rijksmonument, die onder meer vanwege de fiscale aftrekmogelijkheden voor onderhoud aantoonbaar waardeverhogend werkt). Overigens is er voldoende jurisprudentie op grond waarvan in te dienen bezwaren in deze kunnen worden weerlegd.

Voorafgaande aan de informatieavond op 3 juni 2015 hebben we 10 willekeurig gekozen makelaars in de stad gebeld (waaronder ook 3 bedrijfsmakelaars) en hen de vraag voorgelegd: als het exterieur van een pand in de binnenstad van de ene op de andere dag een gemeentelijk monument wordt, wat betekent dat voor de waarde van het pand (meer waard, minder waard, neutraal)? De meesten zeiden dat het zowel positieve als negatieve kanten heeft en dat de uitkomst van pand tot pand verschilt. Slechts één (geen bedrijfsmakelaar) sprak van beperkingen bij verhuurbaarheid. Samengevat was de uitkomst dat aanwijzing als GM voor de woonfunctie over het algemeen een positief resultaat heeft en voor de winkel- en bedrijfspanden zeker niet zondermeer negatief is. Het merendeel was tevreden over de subsidie- en financieringsmogelijkheden die de gemeente er tegenover stelt. Meer dan de helft concludeerde aan het eind van het gesprek dat het eigenlijk niet veel uitmaakt en het eventuele verschil al helemaal niet om grote bedragen gaat. De laatste zei; 'de eigenaar/gebruiker wordt er beter van!'.

- *Wel lasten, geen lusten; eigenaren worden op kosten gejaagd; e.d.*

Reactie: Voor gemeentemonumenten geldt op dit moment de mogelijkheid jaarlijks gebruik te maken van de zogenaamde 'Beter Verbeteren regeling' (subsidie: 40% van subsidiabele kosten met een maximum subsidie van €5000,- per jaar). Daarnaast de mogelijkheid van een laagrentende lening (0,5% rente) uit het Stimuleringsfonds wonen & monumenten (Swm) voor (groot) onderhoud. De onafhankelijke Monumentenwacht doet de opname van de uit te voeren werkzaamheden en controleert de uitvoering. Deze lening is tot 25.000 euro hypotheek vrij.

- *Twijfel aan de monumentaliteit vanwege (interne) verbouwingen.*

Reactie: de gebouwen zijn op grond van door B&W vastgestelde criteria geselecteerd en beschreven na benoemde verbouwingen. Daarbij vormden de bedoelde wijzigingen geen reden de panden niet als gemeentelijk monument(-light) voor te dragen.

- *Redengevende omschrijving klopt niet.*

Reactie: voor zover er aanleiding voor was, zijn de betreffende beschrijvingen inmiddels aangepast.

- *Specifiek inhoudelijke reactie m.b.t. individueel pand.*

Reactie: hier is per individueel geval op ingegaan.

Op de informatieavond zijn ook nog twee suggesties gedaan om de eigenaren financieel tegemoet te komen:

- *Veel eigenaren hebben de laatste jaren flink geïnvesteerd om hun pand in goede conditie te houden of om monumentale elementen te herstellen. Deze inspanning krijgt nu (mede) erkenning door de aanwijzing als monument. Zou het niet heel mooi zijn om de subsidie ook met terugwerkende kracht te laten gelden? Hier zou eventueel een termijn van 5 jaar aan kunnen worden gesteld. Op deze manier kan de gemeente iets terug doen voor deze betrokken bewoners.*

Reactie: een mooi idee, maar subsidies worden nooit met terugwerkende kracht beschikbaar gesteld. Een subsidie wordt in het vooruitzicht gesteld om iets in gang te zetten dat zonder subsidie niet lukt. Die situatie is nu niet meer aan de orde. Overigens is subsidie achteraf niet mogelijk omdat er geen voorwaarden aan verbonden konden worden en e.e.a. achteraf moeilijk te controleren is.

- *Het voorstel om voor de nieuw aangewezen monumenten een uitzondering te maken door het onderhoud eenmalig niet onder de lening, maar onder de subsidieregeling te laten vallen.*

Reactie: ook dit is een mooi idee, maar het stuit op budgetaire problemen en overigens voorziet de subsidieverordening niet in deze mogelijkheid.

7. Consequenties van de aanwijzing voor eigenaren en gemeente

Eigenaren

Voor gemeentelijke monumenten geldt een instandhoudingsplicht op grond van de gemeentelijke Erfgoedverordening 2010. Op grond daarvan is voor verbouwwerkzaamheden, een Omgevingsvergunning nodig inclusief de monumentenmodule. De vergunningverlening is een (aan het Loket Bouwen en Wonen gemandateerde) bevoegdheid van B&W, op basis van ambtelijk advies mbt erfgoed, de Monumentencommissie en reacties op grond van ter visie legging. De procedure van de aanvraag loopt parallel aan die van de bouwaanvraag en kost meestal niet meer tijd. Wel zijn de cultuurhistorische waarden afwegingsgrond voor het al dan niet verlenen van een vergunning. Voor de monumentenvergunning worden tot op heden geen leges in rekening gebracht. Bij monument-light treedt de monumentenmodule alleen in werking bij voorgenomen wijzigingen van de in de redengevende omschrijving genoemde cultuurhistorisch waardevolle onderdelen.

Tegenover deze 'lasten' voor eigenaren, staan ook 'lusten'. De eigenaar van een gemeentemonument kan jaarlijks gebruik maken van de 'beter verbeteren' subsidieregeling. Dit betreft een bijdrage van 40% in de subsidiabele restauratiekosten. De maximumbijdrage bedraagt € 5000,- per jaar. Daarnaast de mogelijkheid van een laagrentende lening (0,5% rente) uit het Stimuleringsfonds wonen & monumenten (Swm) voor (groot) onderhoud. De onafhankelijke Monumentenwacht doet de opname van de uit te voeren werkzaamheden en controleert de uitvoering. Deze lening is tot 25.000 euro hypotheek vrij.

Gemeente

Voor de gemeente komt het voorliggende aanwijzingsvoorstel neer op de uitbreiding van het aantal *gemeentelijke monumenten* van 549 (incl 22 archeologische gemeentelijke monumenten) naar 797 (waarvan bij ruim 200 alleen het exterieur). Dit is ten opzichte van andere vergelijkbare gemeenten overigens nog steeds geen groot aantal (Gouda 821, Arnhem 899, Eindhoven 1238, Utrecht 1532, Leiden 1570, Maastricht 2000, Haarlem 2450). In het plangebied Bestemmingsplan Binnenstad staan ca 3200 gebouwen (8300 adressen). daarvan zijn nu ruim 700 gebouwen een beschermd monument. Dat aantal groeit nu naar ruim

950. Na deze aanwijzing is dus nog steeds ca 70% van de gebouwen in de binnenstad onbeschermd. Daar is nog alle ruimte voor ontwikkeling. Het is dus niet zo dat de stad 'op slot' gezet wordt door de monumenten, zoals wel wordt beweerd. Met 'goede plannen' kunnen monumenten bovendien tot op zekere hoogte aangepast worden aan veranderende gebruikers wensen. De in stand te houden waarden van het monument vormen bij de discussie daarover wel het uitgangspunt en niet de wens van een zo groot mogelijk onder te brengen programma. Met een door het rijk aangenomen restauratiefrequentie van circa eens per 50 jaar, zijn de nieuwe monumenten gelukkig niet allemaal onmiddellijk aan restauratie toe. De gevels van de te beschermen panden verkeren over het algemeen in redelijk tot goede staat van onderhoud. Wij verwachten daarom voorsnog geen problemen binnen de bestaande subsidie- en financieringsregelingen.

Meer monumenten betekent in principe meer vergunningaanvragen. Toch zal de groei daarin bij deze aanwijzronde meevallen, omdat de meeste verbouwplannen geen betrekking op de voorgevel hebben. Wij schatten in dat in minder dan 20% van de aanvragen voor een monument-light de monumentenprocedure zal moeten worden opgestart. Het aantal extra aanvragen per jaar zal in de orde van 10 liggen, ten opzichte van de huidige 180 a 200, en blijft daarmee binnen de jaarlijkse fluctuatie.

8. Administratieve correcties in het monumentenregister

Onafhankelijk van deze aanwijzronde hebben wij vanwege de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB) en het weergeven van de monumenten op de gemeentelijke Cultuurhistorische Waardenkaart (CWK) de administratieve gegevens van alle bestaande monumenten gecontroleerd. Niet alleen de adresgegevens, maar ook de kadastrale gegevens en de begrenzingen. Daarbij bleek een aantal zaken niet te kloppen, met name ten aanzien van de kadastrale percelen. Dergelijke fouten troffen we niet alleen bij gemeentelijke monumenten aan, maar ook in de administratie van de van rijkswege beschermde monumenten. Deze zijn aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed doorgegeven. De beperkingen die de gemeente in het kader van de WKPB oplegt, moeten echter ook door de gemeente bijgehouden worden. Voor zover het niet ambtelijk afgehandeld kon worden, leggen wij deze punten daarom nu ter besluitvorming aan u voor:

- Begraafplaats Selwerderhof, ontbreekt perceel: toevoegen kadastraal perceel GNG00 D5307
- Eemskanaal 32: voorbescherming opheffen, want de bijzondere bedrijfshal van de Noord Nederlandse Zakkenhandel is in de periode van de aanwijzprocedure (2010) ingestort en vervolgens gesloopt.
- Engelberterweg 62: kadastraal perceel NDK00 G1195 toevoegen.
- Floresplein 32-50 + Floresstraat 2/2a: kadastraal perceel GNG00 A8032 toevoegen.
- Gelkingestraat 8: kadastraal perceel GNG00 H3123 toevoegen.
- Gelkingestraat 36: kadastraal perceel GNG00 H4267 toevoegen.
- Hoek Gedempte Zuiderdiep 32, 34 en Herestraat 89, 91 vormen een architectonische eenheid, die in de redengevende omschrijving ook als zodanig is beschreven. Herestraat 91 (kad nr I3294) alsnog beschermen.
- Oosterstraat 36: kadastraal perceel GNG00 H1589 toevoegen.
- Petrus Campersingel muurtjes en trappen: het aangewezen kadastrale nummer bestaat niet meer, moet worden vervangen door huidige nummers.
- Poelestraat 19: kadastraal perceel H3664 toevoegen.
- Poelestraat 28: kadastraal perceel G6045 toevoegen.
- Poststraat 6, hier is het verkeerde kadastrale perceel aangewezen GNG00 K3122 ipv GNG00 K3112: corrigeren.

- Veenterp de Verbetering (archeologisch monument), de bescherming moet nav onderzoek uitgebreid worden: de redengevende omschrijving en de begrenzing op het kaartje aanpassen.
- Zoutstraat 16, pand is RM. Naastgelegen tuin mag in nieuwe BP Hortus bebouwd worden. Hiertegen is door eigenaren bezwaar gemaakt. Als compromis is toegezegd de tuin als GM te beschermen.

9. De verdere procedure

Na vaststelling van het aanwijsbesluit door het college:

- zal het besluit in de persconferentie openbaar worden gemaakt;
- worden eigenaren, zakelijk gerechtigden en bewoners/gebruikers schriftelijk in kennis gesteld van het aanwijsbesluit, waarbij ze tevens worden geïnformeerd over de mogelijkheid om tegen dit besluit bezwaar te maken op grond van de Awb;
- zal de aanwijzing als gemeentelijk monument administratief worden verwerkt op grond van de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperkingen (WKPB), waardoor de belemmering in de openbare registers van het kadaster geregistreerd wordt;
- en zullen tot slot, ingediende bezwaren op de gebruikelijke wijze in behandeling worden genomen.

Lijst van bijlagen

1. - Lijst van aan te wijzen gemeentelijke monumenten (33) en monumenten-light (215).
- 2A. - Verslag van de informatieavond d.d. 3 juni 2015.
- 2B. - De schriftelijk ingediende zienswijzen van eigenaren en belanghebbenden met onze concept-reactie daarop.
3. - Advies d.d. 5 juni 2015 van de Monumentencommissie van de gemeente Groningen.
4. - Redengevende omschrijvingen van de aan te wijzen panden.
5. - Concept-brieven aanwijzingsbesluit aan respectievelijk: de eigenaar, de zakelijk gerechtigde(n) en de bewoner(s)/gebruiker(s).
6. - Selectiecriteria tbv de voordracht van gemeentelijke monumenten, door B&W vastgesteld op 25 juli 2006.
7. - ‘Rechten en plichten’ voor de eigenaar van een gemeentelijk monument.
8. - ‘Monument en Rendement, de invloed van de monumentenstatus op de waarde van een woning’, door Engelsing Makelaars, Rijksdienst voor de Monumentenzorg, Nationaal Restauratiefonds, gemeente Arnhem, Bouwtechnisch Adviesbureau Croes.